

2021 Yılı Faaliyetlerine İlişkin Önemli Gelişmeler

2021 YILI FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELER BANKA'NIN İKTİSAP ETTİĞİ KENDİ PAYLARINA İLİŞKİN BİLGİLER

2021 yılı içinde, Banka kendi paylarını iktisap etmemiştir.

HESAP DÖNEMİ İÇERİSİNDE YAPILAN ÖZEL DENETİME VE KAMU DENETİMİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

İlgili mevzuat çerçevesinde, BDDK, SPK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB gibi denetim otoritelerince rutin denetimler yapılmakta olup, söz konusu denetimler neticesinde denetim otoritelerince 2021 yılında Banka aleyhine uygulanan idari para cezaları ile ilgili detayları metnin devamında bulabilirsiniz.

BANKA ALEYHİNE AÇILAN VE BANKA'NIN MALİ DURUMUNU VE FAALİYETLERİNİ ETKİLEYEBİLECEK NİTELİKTEKİ DAVALAR VE OLASI SONUÇLARI HAKKINDA BİLGİLER

1 - Fransa karbon gazı KDV yolsuzluğu soruşturması:

Fransa'da gerçekleşen karbon gazı KDV yolsuzluğu ile ilgili bir soruşturmada adı geçen 2 kişi hakkında Banka nezdinde hesaplar açıldığı ve işlemler yapıldığı gerekçesi ile Banka hakkında da soruşturma açılmıştır. Bankamızın soruşturmaya dahil edilme sebebi, doğrudan soruşturma konusu ile ilgili olmayıp soruşturmada ismi geçen kişilerin ve bu kişilerin ilişki içerisinde olduğu farklı yabancı firmalarla para transferi gerçekleştiren 3 farklı Türk tüzel kişi müşterinin, bankacılık işlemleri yapmasıdır. Soruşturma sürecinde, 3 Türk müşteri yönünden soruşturma

kapsamında herhangi bir işleme gerek görülmemekle birlikte, yabancı 2 müşteri için, hesap açma ve işlem yapılması hususunda Bankamızın mevzuat hükümlerine yeterli derecede uyumlu davranmadığı görüşü ile Bankamız soruşturmaya dahil edilmiştir. 16 Haziran 2017 tarihinde duruşma süreci tamamlanmıştır. Mahkeme, vergi kaçakçılığı yapmış olan bu şahısların Türkiye'de hesap açmaya ve bankacılık hizmetlerinden yararlanmaya başladığı dönemlere ilişkin Bankamızın almış olduğu aksiyonlar nedeniyle 2008 ve 2009 başındaki dönem için beraatine, 2009 ortalarında yapılan hesap kapama işlemlerinin yapıldığı döneme ilişkin ise ilgili yerel mevzuat ve düzenlemeleri dikkate almadan 8 milyon Euro'luk bir adli para cezasına hükmetmiş ayrıca Fransız Hazinesinin, vergi kaçakçılığından dolayı vergi zıyanına neden olan tüm davalılardan vergi kaybının tahsili talebinde bulunması nedeniyle Bankamızın da 25,09 milyon Euro tazminat ödemesine de karar vermiştir. Bankamız verilen bu kararın yanlış ve yersiz olduğunu düşündüğünden 22 Eylül 2017 tarihinde istinaf sürecine ilişkin gerekli tüm yasal aksiyonları almış, Bankamız Yönetimi, söz konusu olayda hukuken yapmakla yükümlü olduğu tüm işlemleri eksiksiz yerine getirmiştir. Her türlü yasal hakkımız kullanılmış olmasına rağmen Fransa Yüksek Mahkemeleri önce istinaf talebimizin sonrasında da temyiz talebimizin reddine karar vermiştir. Bu kararlar sonrasında yargı süreci tamamlanmıştır. İstinaf Mahkemesi kararı sonrasında 25,09 mio EUR tazminat ödenmiştir. Temyiz kararı sonrasında da 8 milyon Euro'luk bir adli para cezası tutarı 2022 yılının Ocak ayı içinde ödenmiştir

2 - Rekabet Kurulu'nun 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı kararı:

Rekabet Kurulu, T. Garanti Bankası A.Ş. ve iştirakleri olan Garanti Ödeme Sistemleri A.Ş. ve Garanti Konut Finansmanı Danışmanlık AŞ'nin (Garanti Ekonomik Bütünlüğü) de aralarında bulunduğu 12 finans kuruluşunun mevduat, kredi ve kredi kartı hizmetlerine ilişkin faiz oranı, ücret, komisyonların birlikte belirlenmesi konusunda anlaşma ve/veya uyumlu eylem içerisinde bulunma suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4.ncü maddesine aykırı davranıp davranmadıkları konusunda yapılan soruşturma sonucunda, Garanti Ekonomik Bütünlüğünün Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4.ncü maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı kararı ile 213.384.545,76 TL idari para cezası uygulanmasına karar

vermiştir. Bankamız verilen bu kararın hukuka aykırı ve eksik incelemeye dayalı verilen bir karar olduğunu düşündüğünden kararın iptali amacıyla dava açmıştır. Dava açmadan önce ¼ oranında erken ödenme indiriminden yararlanmak suretiyle idari para cezası ödenmiştir. Ankara 2 İdare Mahkemesi tüm savunmalarımızı gözardı ederek davanın reddine karar vermiştir. Haksız ve hukuka aykırı olan bu karar hakkında bu kere de temyiz kanun yoluna başvurulmuştur. Danıştay 13. Dairesi temyiz itirazımızın reddi ile ilk derece mahkeme kararının onanmasına karar vermiştir. Bankamız, haksız ve hukuka aykırı bu karar hakkında karar düzeltme kanun yoluna başvurmuştur. Bu başvurumuz üzerine Danıştay 13. Dairesi, bu kez savunmalarımız gibi Rekabet Kurulu tarafından haklarında soruşturma yapılan bankaların tamamının mevduat, kredi, kredi kartı ve kamu mevduatı hizmetlerine ilişkin olarak tek bir çerçeve anlaşma veya ortak teşebbüslerin söz konusu çerçeve anlaşma veya ortak plandan haberdar olduğunun yeterli seviyede (makul şüphenin ötesinde) bir ispat standardı ile ortaya konulmadığı, bu hususlara ilişkin olarak kararda yer alan tespitlerin gerekli deliller ile desteklenmediği dolayısıyla eksik incelemeye dayalı olarak verilen karar tesis edildiği gerekçesiyle ilk derece mahkemesi kararının bozulmasına karar vermiştir. Bozma sonrası ilk derece mahkemesi direnme kararı vermiştir. Haksız ve hukuka aykırı direnme kararı hakkında temyiz kanun yoluna başvurulmuş İdari Dava Daireleri Kurulu temyiz talebimizin kabulü ile direnme kararının bozulmasına karar vermiştir. Davalı idare tarafından karar düzeltme kanun yoluna başvurulmuş olup İdari Dava Daireleri Kurulu'nun kararı beklenmektedir.

3 - Ticaret Bakanlığı İdari Para Cezası:

İstanbul Valiliği, 05.08.2015 tarih ve 1864 sayılı kararı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Teftiş Kurulunun 17/06/2015 tarih ve 321-C/01 sayılı inceleme raporuna atıfla mülga 4077 sayılı kanun ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde yapılan denetimde kanuna aykırı uygulamaların tespiti nedeniyle aynı Kanun'un 77. ve 78. maddeleri gereğince 110.110.000 TL (Yüzonmilyonyüzonbin) para cezası verilmesine karar vermiş ve bankamızca bahsi geçen kararın iptali amacıyla yargı yoluna başvurulmuştu. Yapılan yargılama sonucunda, 05.08.2015 tarih ve 1864 sayılı karar, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 8.İdare Dairesi kararı ile iptal edilmiştir. Yine Danıştay

15. Dairesinin onama kararı ile de iptal kararı kesinleşmiştir. Kesinleşen yargı kararı sonrasında ödenen idari para cezası iade alınmıştır. Yargılamanın bankamız lehine sonuçlanması üzerine Ticaret Bakanlığı bu kere de mahkemelerin iptal gerekçeleri kapsamında yeniden soruşturma açılmasına karar vermiştir. Bakanlık Müfettişleri tarafından yapılan soruşturma sonrasında 18.12.2020 tarihli 337-C/02 sayılı rapor düzenlenerek İstanbul Valiliği'ne iletilmiştir. İstanbul Valiliği de 30.12.2020 tarih ve 9302 sayılı kararı ile ilk incelemede olduğu gibi yeniden 110.110.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir. Bahsi geçen karar hakkında yasal haklarımız kullanılmış ve işlemin iptali için dava açılmıştır. Yargılama devam ederken dava konusu edilen idari para cezalarının da yapılandırılmasına imkan sağlayan 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun yürürlüğe girmiştir. Bu kanun kapsamında yapılandırma başvurusunda bulunulmuş ve talebimizin kabulü ile daha önce ödenen 82.582.500 TL'nin ½ si olan 41.291.250 TL iade alınmıştır. Yapılandırma işleminin tamamlanması nedeniyle yargılamaya son verilmiş olup süreç sonlanmıştır.

MEVZUAT HÜKÜMLERİNE AYKIRI UYGULAMALAR NEDENİYLE BANKA VE YÖNETİM ORGANI ÜYELERİ HAKKINDA UYGULANAN İDARİ VEYA ADLİ YAPTIRIMLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

2021 yılı içinde düzenleyici ve denetleyici otoriteler tarafından Bankamıza toplam 11.336.267 TL İdari Para Cezası tebliğ edilmiştir. Bu tutarın 9.220.316 TL kısmı peşin ödeme indiriminden yararlanılarak 6.888.654,20 TL olarak 2021 yılında gider yazılarak ödenmiştir. 2.115.951 TL kısmı ise yine peşin ödeme indiriminden yararlanılarak ödenmek üzere 1.586.963,25 TL olarak 2021 yılında gider yazılmış olup ödemesi 2022 yılında yapılacaktır.

2021 YILINDA BANKA FAALİYETLERİNİ ÖNEMLİ DERECEDE ETKİLEYEBİLECEK MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

Para Politikası Kurulu, 2021 yılına %17 ile başlayan politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı 18 Mart'ta %19'a

yükselttikten sonra, 23 Eylül'de başlayan kademeli faiz indirimleri ile 16 Aralık'a kadar politika faizini %14 seviyesine indirilmiştir.

2021 yılı Para ve Kur Politikası metninde zorunlu karşılık oranlarının fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda sade bir çerçevede parasal duruşu ve parasal aktarım mekanizmasını destekleyici bir araç olarak kullanılacağı belirtilmiştir. Bu çerçevede;

- 24 Şubat yapılan duyuru ile Türk Lirası zorunlu karşılık oranları tüm vade dilimlerinde ve yükümlülük türlerinde 200 baz puan artırılmıştır.
- Türk Lirası zorunlu karşılıkların döviz cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranı 24 Şubat tarihinde %30'dan %20'ye, 1 Temmuz tarihinde %10'a düşürülmüş ve daha sonra da %0'a düşürülerek 1 Ekim tesis tarihinde sonlandırılmıştır.
- Türk Lirası zorunlu karşılıkların standart altın cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranı da 24 Şubat'ta %20'den %15'e, 9 Kasım'da ise %15'ten %10'a düşürülmüştür.

Döviz cinsinden mevduat/katılım fonuna uygulanan zorunlu karşılık oranları tüm vade dilimleri için 1 Temmuz, 15 Eylül ve 9 Kasım tarihlerinde 200'er baz puan olmak üzere sene içerisinde toplam 600 baz puan artırılmıştır.

Ek olarak, Türk Lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara uygulanacak faiz/nema oranı 24 Şubat'ta 150 baz puan artırılarak %13,5 seviyesine getirilmiş, daha sonra politika faizindeki kademeli indirimler ile paralel olarak %8,5 seviyesine indirilmiştir. Ayrıca,

- 25 Haziran 2021 tarihinde yabancı para mevduat/katılım fonu hesaplarında bulunan ve bu tarihten sonra Türk Lirası mevduat/katılım fonuna dönüşen tutarların zorunlu karşılık yükümlülüğünden muaf tutulmasına,
- Türk Lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara, bankacılık sistemindeki toplam mevduat/katılım fonu içinde Türk Lirasının payını artırıcı yönde ilave faiz/nema uygulanmasına karar verilmiştir.

Türk Lirasının değerini korumak, birikimlerin Türk Lirası cinsinden açılmış mevduat ve katılım hesaplarında tutulmasını sağlamak amacıyla uygulanan Türk Lirası mevduatları için

stopaj desteği uygulamasına ilişkin sürenin 31 Aralık 2022'ye kadar uzatılmasına karar verildi. Vadesiz ihbarlı hesaplar ile 6 aya kadar vadeli hesaplarda indirimli oran yüzde 5, 1 yıla kadar vadeli hesaplarda yüzde 3 olarak uygulandı. 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda ise stopaj alınmadı.

BDDK, sermaye yeterliği hesaplamasındaki kur ortalaması uygulamasının devam etmesine karar verdi. Sermaye yeterlilik hesabında 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren, 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla gerçekleşen son 252 iş gününe ait Merkez Bankası Döviz alış kurlarının basit aritmetik ortalamasının kullanılması suretiyle devam ettirilmesine karar verildi. Düzenlemeye göre ayrıca bankaların sahip olduğu menkul kıymetlerden "Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Menkul Değerler" portföyünde bulunanların net değerlendirme farklarının negatif olması durumunda bu farkların sermaye yeterlilik rasyosu için kullanılacak özkaynak tutarında dikkate alınmama imkanı tanınmasına karar verildi.

TCMB'nin 20 Aralık 2021 tarihli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi hakkında tebliğ kapsamında;

- 20/12/2021 tarihinde mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz Sterlini cinsinden döviz tevdiat hesapları ve döviz cinsinden katılım fonu hesapları, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilir.
- Bankanın bu işlem sonucunda elde ettiği döviz dönüşüm kuru üzerinden Merkez Bankası tarafından satın alınır ve karşılığı Türk lirası ilgili bankaya aktarılır.
- Banka tarafından 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır.
- Bankanın mevduat hesabına uygulayacağı faiz oranı Merkez Bankasının belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının altında olamaz.

Açılacak Türk Lirası vadeli hesaplara işleyecek faiz/kâr payı ile hesap açılışı ve vade sonundaki kur değişim oranı kıyaslanarak yüksek olan oran üzerinden mevduat ve katılım fonu sahibine ödeme yapılacaktır. Vade sonu kuru üzerinden hesaplanacak tutar, anapara ve faiz/kâr payı tutarından büyükse; aradaki fark Merkez Bankası tarafından karşılanacaktır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın desteklediği "Kur Korumalı TL Vadeli Mevduatlara ve Katılma Hesapları" ise bankalar nezdinde bu nitelikte açılacak TL vadeli mevduat ve katılma hesaplarını kapsamaktadır. 23 Aralık 2021 tarihinde yayınlanan uygulama esaslarına göre;

- Hesaplar 3, 6, 9 ve 12 ay olmak üzere 4 farklı vadede olacaktır.
- Uygulamadan birden fazla kez yararlanılması mümkün olacak ve alt/üst limit olmayacaktır.
- Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Hesabı'na uygulayacağı asgari faiz oranı TCMB tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının altında olmayacaktır. Bankalarca uygulanacak azami faiz oranı ise asgari faiz oranının en fazla 300 bp üstünde belirlenebilecektir.
- Bu hesaplarda esas alınacak vade başı/vade sonu kuru olarak, TCMB'nin saat 11'de açıkladığı USD/TRY, EUR/TRY ve GBP/TRY döviz alıs kurları kullanılacaktır.
- Vade sonunda kur farkı desteginin tamamı hesap sahibine aynı gün ödenecektir. Vade sonunda kur farkından kaynaklı bankalara ödeme yapılması gerekmesi halinde, bankalar tarafından ödenecek tutara ilişkin talepler TCMB'ye iletilecektir. Hazine tarafından ödenecek kısım TCMB tarafından bankalara aynı gün aktarılacaktır.

Ek olarak, 28 Aralık tarihinde döviz tevdiat hesabı veya döviz cinsinden katılım fonu bulunan yurt içinde yerleşik gerçek kişilerin, söz konusu hesaplarını vadeli Türk Lirası mevduat/katılma hesabına dönüştürmeleri halinde, vadeli Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşen tutarların zorunlu karşılık tesisinden muaf tutulmasına karar verildi. Dolar olarak tutulan döviz tutarlarının dolar cinsinden mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükleri için tutulması gereken tutara kadar olan kısmı üzerinden yıllık %1,5 komisyon alınmasına, avro ve dolar olarak tutulan döviz tutarlarının dolar dışındaki dövizler cinsinden mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükleri için tutulması gereken tutara kadar olan kısmı üzerinden de yıllık %1,5 komisyon alınmasına karar verildi.

20 Aralık 2021 itibarıyla mevcut olan döviz tevdiat hesapları ve döviz cinsinden katılım fonu hesaplarından vadeli Türk Lirası mevduat ve katılma hesabına dönüşüm oranı 21 Ocak 2022

yükümlülük tarihi itibarıyla %10 seviyesine (söz konusu tarih 14 Ocak 2022 tarihli duyuru ile 15 Nisan 2022 olarak güncellendi) ve 18 Mart 2022 yükümlülük tarihi itibarıyla %20 seviyesine (söz konusu tarih 14 Ocak 2022 tarihli duyuru ile 8 Temmuz olarak güncellendi) ulaşan bankalara 2022 yılı sonuna kadar söz konusu komisyonların uygulanmaması kararlaştırıldı.

29 Aralık tarihinde ise altın cinsinden mevduat hesapları ve katılım fonlarının vadeli Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşmesi halinde mevduat ve katılım fonu sahiplerine de destek sağlanmasına karar verilmiştir.